

ESKERRIKASKO, GURE GOIGOTZAI JAUNA

EGINBEARRA

Erri euskaldunetako elizetan euskera erabiltzearen beartasunaz mintzatu zaku Zirarda'tar Josemari, Iruña'ko gure goigotzai Jauna. Eskertzekoa da euskaldunon aldetik. Ez, on egitean mesede aundi bat egin digulako. Ez orixe! Ortaz itzegitera bearturik bait zegoan.

Izan ere, berak or esaten duena ez ere, euskeraren aide askoz geiago esanik eta agindurik bait dauke Ama Elizaren dotriñak, entziklikarik ospetsuenetako baten bidez.

Alatagutziz, itzezin dulako, merezi ditu On Jose Maria'k euskaldunon esker onak.

* * *

ELEIZEAREN BIDEA

"Euskeraren aide Elizak entziklika batean zerbait agindu duela"?, galdetuko didazute arriturik batek baiño geiagok. Baietz erantzungo dizuet nik.

Entziklika ori, "Pacem in Terris" izenekoa da. Elizak iñoiz emandako entziklikarik ederrenetakoa.

"Mater et Magistra" beste entziklikarekin batera, II Batikan Kontzilioaren oiñarri izen zena. Ba entziklika ori, aipatu gabe euskeraren zoriz eta euskeraren eskubideetaz mintzatzeko zaku, Laterri edo Estatu aundien barruan iltzeaz dauden izkuntza txikietaz mintzatzeko denean.

Euskera izkuntza txikia da, euskera il zorian dago, euskera here inguru guztian etsaiez inguraturik dago.

* * *

ETSAIAK

Etsai du euskerak, euskaldunen axolagabekeria (emakume euskaldunen zentzu-gabeko jokaera txor-roa batez ere).

Etsai izen du Laterriagandiko gorrotoa. Etsai, euskerarik ez dakitenen berenkoikeri gogorra ("habla en cristiano", zenbat aldiz ez digute esan erdaldunek?).

Etsai, erderaz itzegitearekin erriaren gaindik agertzen zirela uste izen duten unibertsitateetan ikasitako gure gizasemeen kulturik-eza.

Etsai, gaurko politikalarien zabarkeria.

Eta etsai izan du, diktatura-denboretan bereiziki, Eliza ber-bera. Puntu oietako bakoitza aztertzen asiko ba'giña, a! nolako gertakizun parregarri-negar-garriak kontatuko genituzke.

* * *

IRAKATSIA TA EGITEAK

Egia da elizetan bizitu dela urteak-zear gure euskera.

Bahia ori, Elizarena baiño geiago da Apaiz Jaunen merezimendua. Apaiz batzuen. Beste batzuek erderaren maitale izen bait ditugu.

Ta zer esanik ez prilleak, ikastetxeetako prailleak batez ere... Eta monjak!!! Majiña bat kalte egin diote Euskalerrian, Euskalerriko izkuntza gaixoari!

Beste gauza bat da, ordea, Elizaren dotriña, kristau guztiok betzeza bearturik gauden dotriña. Bai al dakizu izkuntzei-buruz Elizaren dotriñak zer erakusten duen?

— Izkuntzak, danak, gizadiaren aberastasuna direla.

— Il-zorian dagoen izkuntza baten bizia salbatzeko, sendotzeko eta edertzeko egiten den guztia, gauza zuzena, gauza ona, gauza santua dela.

— Izkuntza orren kontra egiten den GUZTIA, zuzentasunaren aurka era *larrian* dijoan gauza dela. "Lesiona *gravemente* la justicia" irakurri nuan nik gaztelaraz. Arritu ninduen *gravemente*" orrek. Joan nintzan Elizaren Boletín Ofiziala den "Acta Apostolicae Sedis" izparringira, Aitasantuak berak zer itz erabilli ote zuen ikustera, eta begiak zabal-zabal ikusi aal izen nuen Aitasantuak ere, naiz latíñez, itza bera erabilli zuela: "GRAVITER".

Badugu kristauok zer pentsaturik!

UTS AUNDIA

Esanik utzi dogu euskerari-buruz Elizaren dotri-flak zer irakasten eta zer agintzen digun:

— Zuzentasunarekin, ots, Justiziarekin bat dato-rra Euskeraren aide egiten dugun guzti-guztia.

— Zuzentasunaren kontrakoa dela Euskeraren aurka egin dezakegun guzti-guztia.

Ori Aitasantu batek Aitasantu bezala irakatsia eta agindua da. Eta Aitasantua da Elizaren dotriña zer den erakusteko Jesukristo'ren Ordezkari bezala Maixu Nagusia.

Ori Aitasantuak entziklika batean esana eta agindua da. Ta entziklikak dire Aitasantuak Elizaren dotriña erakusteko eta agintzeko erabiltzen dituen dokumenturik garrantzitsuenak.

Eta izugarri larriak dira entziklika ortan euskera-ren aide Aitasantuak erabillitako itzak: "GRAVITER, era larrian, era astunean, dijoala zuzentasunaren aurka, euskeraren kalterako egin dezakegun guztia.

*

GOTZAIÑAK DIÑOANA

Alatagutziz, Euskalerrian katolikoak (izenez beintzat katolikoa), ots, eskubitarrak izen dira euskeraren kontrariorik aundienak. Izen dira..., eta dira!!!

Orregatik, bear-bearrezkoa zen gure goigotzaiak itzegitea. Eta itzegin du. Bitez berarentzat, oraindik "lingua navarrorum" itzegiten dugunon eskerrik beroenak.

Zer esan dun?

— Elizak ardurarik eta arretarik aundienak jarri bear dituela gure kulturako aberastasun aundi on batesteko eta sendotzeko."

Barkatu, On Jose Maria: Euskera ez da "gure aberastasun aundi bat" bakarrik. Euskera *gure aberastanunik aundiena* da. Munduari begira, gure aberastasun *bakarra*.

*

ABERASTASUN BAKARRA

Mendi=baso, uri-erri, eliz-gaztelu eta orrelako gauzak beste errialdeek ere badituzte. Eta gureak baiño ederragoak. Ez dute ordea gurea bezin izkuntza ederrik, eta jakintza-bideetarako interesgarriagorik. Euskera da guk munduari eskeiñi dezaiokegun aberastasun bakarra. Euskera; "Lingua Navarrorum"; "Naparren Izkera".

Kendu egiozu Naparroa'ri euskera. Bere nortasuna galduta Guadalajara bat bihurturik geldituko zaizu. Ots! Badu Guadalajara'k bere nortasuna. Bejondeiola! Baña gure erri-nortasuna, Naparroa'ren muiña, euskera dal Guk naparrok munduarentzat gorde bear dugun aberastasuna. Munduak, batez ere jakintza-munduak, guri eskatzen digun gauza bakarra!!!

Ta, euskera, euskaldun guztiena da: eskubikoena eta ezkerrekoena, abertzaleena eta ez-abertzaleena. Euskera politika-bide guztien gaindik nago. Euskera, politikabide oiek denak baiño millaka urtez zaarragoa da.

GUZTIOK

Orregatik, arrazoi du Goigotzaiak, Naparroa Euzkadirekin alkartzeko edo Naparroa Euskadigandik bereizteko euskera indarrez sartu naiean edo euskera indarrez ito naiean dabilten oien aurka itzegiten duenean.

Naparroa, berak nai duenean alkartuko da Euzkadirekin. Eta ez da alkartuko, nai ez ba'du. Ortan askatasun osoa du Naparroa'k.

Baiña ez du askatasunik Euskerari-buruz. Euskera gordetzeko, babesteko, bizkortzeko, edertzeko eta zabaltzeko al duen guztia egitera bearturik dago Naparroa! Euskeraz jakin, euskeraz jakin ez, napar guztiak daude ortara bearturik: gure aberastanunik aundiena "naparren izkuntza" delako; munduak, batez ere kulturadun-munduak, gizadiarentzat aberastasun on gordetzea eskatzen digulako; Naparroa'ren nortasuna euskera delako; eta, kristau geranoi, Elizak on agintzen digulako.

Anitz esker zuri, On Jose Maria Zirarda'tar orri.

LATIEGITAR BIXENTE

(Iraña'ko "Diario de Navarra'n argitaratua)